

AFSENDT MED

E-post 28/9/04 kl. 10:48

Folketingets Kulturredvalg
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

KULTURMINISTERIET
NYBROGADE 2
POSTBOKS 2140
1015 KØBENHAVN K
TELEFON 33 92 33 70
FAX 33 91 33 88
E-POST kum@kum.dk
CVR 67855019

28 SEP. 2004

Til Kulturredvalgets orientering fremsendes hermed i 2 eksemplarer et uddrag af politisk aftale mellem regeringen og Dansk Folkeparti om strukturreformen, som vedrører kulturområdet.

Brian Mikkelsen

Kulturområdet - uddrag af aftale af 24. september 2004 mellem regeringen og Dansk Folkeparti

Forligspartierne ønsker at fremme et rigt og varieret kulturliv, som både hviler på et aktivt lokalt engagement og på varetagelse af nationale kulturpolitiske hensyn.

Forligspartierne er derfor enige om følgende principper for opgavevaretagelsen på kulturområdet:

- Kommunerne skal fremover have ansvar for økonomisk at støtte de områder og institutioner, der har en udpræget lokal karakter, og som findes i stort set alle kommuner.
- Kommunerne skal med statslig opbakning endvidere have ansvar for andre områder og institutioner, der i øvrigt har en naturlig lokal forankring
- Staten skal fremover som hovedregel have ansvar for økonomisk at støtte de områder og institutioner, der har en særlig national opgave eller funktion.

Regionerne får mulighed for at medvirke til at igangsætte kulturbegivenheder samt udvikle kulturelle tilbud, som kan videreføres af andre parter i en mere permanent drift.

Forligspartierne ønsker på denne baggrund at supplere afsnittet om kulturområdet i aftale om strukturreform, juni 2004 med følgende præcisering af opgave- og ansvarsplacering:

Teaterområdet

- Ansvarsdelingen mellem staten og kommunerne opretholdes for egnsteatrene og de små storbyteatre, men den lovbundne refusion for egnsteatrene ændres, så ordningen bliver rammestyrret. De hidtidige amtslige tilskud til egnsteatre integreres i den statslige tilskudsordning.
- Staten overtager det fulde økonomiske ansvar for landsdelsscenerne og Det Danske Teater.
- Den lokale medfinansiering af Peter Schaufuss-balletten og Den Jyske Opera bevares samtidig med, at staten overtager ansvaret for de hidtidige amtslige tilskud.
- Billetkøbsordningerne nedlægges. Midlerne anvendes fortsat indenfor teaterområdet til en ny støtteordning, som understøtter teatrenes og teaterforeningernes publikumsaktiviteter.
- DST videreføres som samlet organisation. Der etableres en ny statslig støtteordning som sidestilles med ordningerne vedrørende landsdelsscenerne i Odense, Århus og Aalborg.
- RBOT omlægges til en rent statslig ordning.

Uddannelsesområdet

- Ansvar for finansiering af Odsherred Teaterskole deles mellem kommunerne og staten.
- Kommunerne og staten varetager fortsat finansieringen af Det Jyske Kunstakademi og Det Fynske Kunstakademi i fællesskab. Fyns Amts tilskud til Det Fynske Kunstakademi overtages og videreføres af staten.
- Staten overtager det fulde økonomiske ansvar for skuespilskolerne ved Odense og Århus Teater.

Musikområdet

- Kommunerne får økonomisk ansvar for musikskolerne og musikskoler gøres lovpligtige for kommunerne.
- Ansvar for finansieringen af landsdelsorkestrene deles mellem staten og kommunerne.
- Staten overtager ansvaret for de musikalske grundkurser.
- Ansvar for finansieringen af basisensemblerne og de rytmiske spillesteder deles mellem kommunerne og staten.

Museumsområdet

- Kommunerne får hovedtilskudsansvar for museer med almindelig tilskudsordning (§15-museer).
- Staten får større ansvar for finansiering af museer med særlig tilskudsordning (§16-museer).

Zoologiske anlæg

- Staten giver fortsat tilskud efter en faglig vurdering. De nuværende amtslige bidrag til de zoologiske anlæg vil blive integreret i den bestående statslige tilskudsordning.

Fortidsmindeområdet

- Kommunerne overtager amternes hidtidige plejeopgaver på området. De amtslige tilsynsopgaver overføres til staten.

Kulturområdet, supplerende forståelsespapir

Forligspartierne har i aftale om strukturreform, juni 2004 fremlagt en række overordnede principper for den fremtidige opgavevaretagelse på kulturområdet. Forligspartierne ønsker i forbindelse med strukturreformen at fremme det lokale engagement i kulturlivet samt sikre varetagelsen af nationale kulturpolitiske hensyn.

Disse principper er i september 2004 yderligere blevet suppleret med en mere detaljeret beskrivelse af den fremtidige opgave- og ansvarsplacering på kulturområdet.

Nedenstående uddybes den fremtidige opgave- og ansvarsplacering på henholdsvis teater- og scenekunstmrådet, de videregående kunstneriske uddannelser, musikområdet, museumsområdet, de zoologiske anlæg, fortidsmindeområdet samt billedkunstmrådet.

Teater- og scenekunstmrådet

Der er i dag ca. 40 *egnsteatre* og *små storbyteatre*. De sikrer et supplement til de store teaterinstitutioner i alle egne af landet. For at sikre den fremtidige incitamentsstruktur, opretholder staten de nuværende tilskudsordninger, men den obligatoriske refusionsordning vedrørende egnsteatre ændres, så den i fremtiden bliver rammestyrket. De nuværende amtslige bidrag til egnsteatre overføres til staten.

En række institutioner på teaterområdet opererer i et lokalområde, men er ikke kun rettet mod dette område. *Landsdelsscenerne* varetager opgaver, der i deres karakter (også) er nationale. Både i kraft af deres kunstneriske virke ved at dække behovet for større skuespilforestillinger (i modsætning til egnsteatre og små storbyteatre) og ved at betjene et meget stort geografisk område. Det samme gælder for *Den Jyske Opera*, *Det Danske Teater* og *Peter Schaufuss-balletten*, der alle turnerer i hele landet og således har et landsdækkende sigte. Ansvar for de offentlige tilskud til disse kulturtilbud samles fremover i staten. Både Den Jyske Opera og Peter Schaufuss-balletten har dog en lokal tilknytning, hvorfor den lokale medfinansiering bevares.

Billetkøbsordningerne (abonnementsordningerne) administreres i dag af amterne ved, at der ydes tilskud til teatre og teaterforeninger pr. solgt billet. For at smidiggøre administrationen nedlægges ordningerne. Midlerne administreres af staten og anvendes fortsat indenfor teaterområdet til en ny støtteordning, som understøtter teatrenes og teaterforeningernes publikumsaktiviteter. Midlerne fordeles i forhold til den nuværende fordeling af abonnementsmidlerne på forskellige typer af teatre og støtteordninger.

Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab (DST) omfatter i dag i alt otte teatre i Frederiksberg, Gladsaxe og Københavns kommuner. Staten overtager ansvaret for en ny støtteordning til DST-teatrene i Storkøbenhavn, "Hovedstadens Teaterfællesskab".

Den ny støtteordning sidestilles med landsdelsscenerne i Odense, Århus og Aalborg. Hovedstadens Teaterfællesskab etableres som en selvejende institution med en hovedbestyrelse, hvis medlemmer udpeges under hensyntagen til lokale interesser. Hvert enkelt teater ledes fortsat af en "datterselskabsbestyrelse" udpeget af hovedbestyrelsen. HURs nuværende bidrag overføres til staten, der viderefører tilskuddet sammen med det nuværende statslige tilskud.

Det Rejsende Børne og Opsøgende Teater (RBOT) er en ordning, der skal sikre, at også kvalitetsbetonede børneteaterforestillinger kommer rundt i hele landet, parallelt med den måde som Det Danske Teater og Den Jyske Opera fungerer på. RBOT/børneteaterområdet er et højt prioriteret kulturpolitisk indsatsområde. Staten vil opretholde en tilskudsordning til turnerende børneteater, hvorfor ordningen omlægges til en rent statslig ordning.

De videregående kunstneriske uddannelser

Videregående kunstnerisk uddannelse er som hovedregel en statslig opgave ligesom andre videregående uddannelser. De fleste uddannelsesinstitutioner på området er i dag statslige.

Kommunerne og staten varetager fortsat finansieringen af Det Jyske Kunstakademi og Det Fynske Kunstakademi i fællesskab. Fyns Amts tilskud til Det Fynske Kunstakademi overtages og videreføres af staten.

Skuespilskolerne ved Odense og Århus teater er selvejende institutioner. De to skuespilskoler indgår sammen med Statens Teaterskole i den samlede uddannelsespolitik for teaterområdet. Det økonomiske ansvar for skolerne samles derfor i staten.

Den amtslige institution *Odsherred Teaterskole* tilbyder efteruddannelser, navnlig på børneteaterområdet, men er et udpræget lokalt initiativ. Som sådan ligger den i et krydsfelt mellem statsligt ansvar og kommunalt ansvar. Imidlertid overføres finansieringsansvaret til kommunerne for at sikre den lokale forankring. Midlerne overflyttes samtidig hermed til fordeling via bloktilskuddet. I løbet af perioden søges etableret aftaler om kommunal støtte til videreførsel af skolen. Staten viderefører det aftalte tilskud til skolen.

Musikområdet

Stort set alle kommuner har mindst én *musikskole*. Kommunerne overtager derfor fremover statens økonomiske ansvar for musikskolerne, fordi de primært retter sig mod kommunens egne borgere. Midlerne overflyttes fuldt ud til det kommunale bloktilskud. Det gøres lovpligtigt for kommunerne at have musikskoler.

De fem *landsdelorkestre* har forpligtelser både i og uden for landsdelen og er med til at sikre, at den professionelle kunst kan trives og udvikles i hele landet. De er i deres natur således nationale opgaver, men med tilknytning til en bestemt del af landet. De nuværende amtslige tilskud til orkestrene på Sjælland og i Sønderjylland overføres derfor til staten, der videregiver disse til orkestrene. Orkestret i Sønderjylland vil

hermed fremover fortsat få forhøjet statsligt tilskud i forhold til de øvrige orkestre. Kommunernes medfinansiering fortsætter uændret.

Ansvar for de 17 *musikalske grundkurser* samles fremover i staten. Dette skaber sammenhæng med de øvrige deciderede uddannelsesled i den musikalske fødekæde og skaber en entydig ansvarsplacering af opgaven.

Ansvar for de *rytmiske spillesteder* og *basisensemblerne* deles mellem kommunerne og staten. Staten overtager det nuværende – i øvrigt meget lille - amtslige økonomiske tilskud til rytmiske spillesteder. De seks basisensembler har en bredere funktion end de rytmiske spillesteder, fordi de også indgår i uddannelsen af musikere. Derfor påtager staten sig også her at videreføre de amtslige tilskud – sammen med de nuværende statslige tilskud, som også er relativt beskedne – til basisensemblerne.

De *frivillige amtsmusikråd* nedlægges, men kommunerne kan frit oprette frivillige lokale musikråd. Enten hver for sig eller gruppevis.

Museumsområdet

Der er en museumsfaglig og kulturpolitisk interesse i at opretholde den nuværende ordning på museumsområdet, hvor ansvaret for det ikke-statslige museumsvesen er delt mellem staten og kommunerne. Det tydeliggøres dog, at kommunerne som hovedregel har hovedtilskudsansvaret for det lokale museumsvesen, og at staten som hovedregel har hovedtilskudsansvar for museer af særlig national betydning.

Ca. 120 museer, placeret forholdsvis jævnt ud over hele landet, er i dag omfattet af statsanerkendelse via *museumslovens almindelige tilskudsordning (§15-museer)*. Museerne indgår som væsentlige elementer i det sammenhængende museumsvesen, men har ofte en mere lokal tilknytning. Større kommunale enheder kombineret med større kommunalt ansvar kan på sigt føre til, at der skabes en mere stringent museumsstruktur med færre overlap samt muliggøre mere sammenhængende lokale museumsstrategier. Ansvar for den lokale finansiering af disse museer og dermed hovedtilskudsansvaret samles derfor i kommunerne. Staten fastholder sit nuværende ansvar.

Nogle museer har en særlig national og international betydning. Det gælder især de statslige museer og museer, som er omfattet af *museumslovens særlige tilskudsordning (§16-museer)*. Optagelse i museumslovens særlige tilskudsordning er baseret på en faglig vurdering. I dag er 18 museer omfattet af denne ordning. Det gælder Musikhistorisk Museum, Kunstindustrimuseet, De Danske Kongers Kronologiske Samling, Gl. Estrup, Teaterhistorisk Museum, Ny Carlsberg Glyptotek, Louisiana, Danmarks Tekniske Museum, Vikingskibshallen, Handels- og Søfartsmuseet, Trapholt, Forhistorisk Museum, Moesgaard ved Århus, Arbejdermuseet, Naturhistorisk Museum, Den gamle by, Århus Kunstmuseum Nordjyllands Kunstmuseum og Arken i Ishøj. Staten overtager amternes medfinansiering af disse museer. Museerne er nationale kulturelle fyrtårne, hvis faglige eller formidlingsmæssige betydning rækker klart

ud over museets hjemkommune. Større statsligt ansvar for disse museer kan på sigt medvirke til en mere sammenhængende national museumsstrategi. Staten er i forvejen hovedtilskudsyder for en række af disse museer.

De *frivillige amtsmuseumsråd* nedlægges, men kommunerne kan frit oprette frivillige lokale museumsråd, enten hver for sig eller gruppevis.

Zoologiske anlæg

Det statslige tilskud til de *zoologiske anlæg* ydes efter en faglig vurdering, foretaget af Rådet for Zoologiske anlæg. Der er tale om meget få anlæg, som alle henvender sig til et nationalt og internationalt publikum, men som har en lokal forankring. Fremover fastholdes den nuværende ordning for de zoologiske anlæg ved, at den nuværende amtslige medfinansiering af visse anlæg overgår til staten, der fortsætter tilskuddet efter samme principper som i dag. Staten fastholder sit nuværende engagement i de zoologiske anlæg, hvilket sikrer den nationale faglige koordinering og det fælles høje kvalitative niveau.

Fortidsmindeområdet

Amternes hidtidige opgaver vedrørende tilsyn med beskyttelse af fortidsminder, herunder sten- og jorddiger, vil overgå til staten sammen med det overordnede ansvar for området. Kulturarvsstyrelsen vil varetage sin tilsynsforpligtigelse gennem aftaler med de lokale kulturhistoriske museer eller ved at udnytte en ny delegationsmulighed således, at tilsynet konkret kan delegeres til en enkelt kommune.

Et eventuelt amtsligt ejerskab til fortidsminderne, herunder sten- og jorddigerne skal overføres til kommunerne. Kommunerne skal ligeledes tage stilling til enkeltsager om dispensationer fra bestemmelserne i lovgivningen. Kulturarvsstyrelsen vil – på samme måde, som det var tilfældet med amternes administration – kunne indbringe sådanne afgørelser for Naturklagenævnet.

De *frivillige amtslige kulturmiljøråd* nedlægges, men kommunerne kan frit oprette frivillige lokale kulturmiljøråd, enten hver for sig eller gruppevis.

Billedkunstrådet

De *frivillige amtslige billedkunstråd* nedlægges, men kommunerne kan frit oprette frivillige lokale billedkunstråd, enten hver for sig eller gruppevis.

Overgangsordninger

På flere områder etableres der som nævnt ovenfor overgangsordninger for at sikre finansieringen af de pågældende kulturtilbud i en overgangsperiode.

Odsherred Teaterskole:

Staten overtager i en overgangsperiode på fire år den nuværende amtslige tilskudsforpligtelse, hvorefter den så vidt muligt overføres til kommunerne. I løbet af perioden søges etableret aftaler om kommunal støtte til videreførsel af skolen.

Staten viderefører det aftalte tilskud til skolen.

Museumsområdet

Med henblik på at sikre tid til at finde en finansieringsløsning for de § 15-useer, der modtager særligt store amtslige tilskud, etableres en generel fire-årig overgangsordning for overførslen af de nuværende amtslige tilskud til kommunerne, således at staten i perioden overtager amternes hidtidige tilskud og videregiver dette til de pågældende museer. Efter periodens udløb overføres midlerne fuldt ud til det kommunale bloktilskud.

Øvrige:

Amterne afholder ud over de ovenfor omhandlede områder i dag en række udgifter til kultur, som ikke er omfattet af egentlig lovregulering, og som fastsættes i det enkelte amt. Som eksempler kan nævnes Det Tyske Mindretals Bibliotek, Center for bevaring af kulturarven i Vejle amt og Konserveringstjenesten for Ribe og Ringkøbing amter.

For at sikre disse i en overgangsperiode overtager staten i fire år den nuværende amtslige tilskudsopgave, hvorefter den så vidt muligt overføres til kommunerne. Midlerne overflyttes samtidig hermed til fordeling via bloktilskuddet. I løbet af perioden søges etableret aftaler om kommunal støtte til videreførsel af de hidtidige amtslige tilskud.

Staten overtager dog permanent den hidtidige amtslige finansiering af Det Tyske Mindretals Bibliotek.